

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**PROGNOSTICA=||TIO IOANNIS LIECHTENBERGERS, QVAM
OLIM SCRI-||psit super magna illa Saturni ac Iouis
coniunctione, quae fuit Anno M.CCCC.||LXXXIII. praeterea
ad eclipsim Solis anni sequētis uidelicet ...**

Lichtenberger, Johannes

Köln, 1526

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-160364](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160364)

ak

170 E
2910
R

AD LECTOREM.

Emo ut opinor inficias ibit, candide lector, prognostica hæc olim ab autore ipso haud sine magnis laborum uigilijs ex uarijs sapientijs. Astrologorū placitis congesta, atq; in hoc ad eò certe posteritati transfusa, quò uitam nostrā meliorem, nosq; ipsos om̄i sanctitate uitæ lucentes deo gratos redderemus. Cæterū temporis uetustas longa, quæ nihil non peredit ac corrumpit, cuncta subinde errorū quasi labyrinthis inexplicabilibus inuoluens atq; intricans, præsentī libello paucissimis admodum annis, non paruam obscuritatis nubem obduxit. Quem quidē cum iterū periculossimis hæc temporibus in lucem quasi ab interitu nostro prelo reuocarem, pro uirili sed & diligēter annisi, collatis aliquot latinis & Germanica lingua excusis exēplaribus, q̄ fieri potuit, euulgare emerissimū. Nec est quod quenq; styli in eodē moueat humilitas, quā licentia nō nunq; declinandi à Rhomanæ linguæ p̄ceptis siue legibus, forsitan hoc illi datū sæculo. nos ipsas res, rerum pondus, & quid dicat scire conuenit. Quare dignus profecto legi à pluribus, atq; ad eò uiris magni nominis ob res raras, nouas in eo inauditasq;. Quippe, quæ huic nostro æuo ingentia malorū semina cunctis propemodū mortalibus horrenda portendant. In eodem quoq; tanq; speculo quodā purissimo, tam ecclesiastici ordinis proceribus, quā prophanis principibus, & ut semel dicam, cunctæ potestati, omniq; adeo statui intueri dabitur, quid faciendum pro officio cuiq;, expetendū item fugiendūq; sit. Porrò huiusmodi imminentiū malorū tragœdias, superiorū etiam temporū Astronomi sanè peritissimi diuina benignitate certissimis, ualidissimisq; rōnibus futuras uaticinati sunt, quorū de nūero & hic noster fuit. Quæ uere autē p̄teritorū futurorūq; uatē egerit, transacta tēpora testant, & hoc nostrū sæculum haud sine ingentibus Christianæ Reipub. incōmodis experitur quotidie, nam quondam prædicta nunc suum sortiunt effectum. Igitur nostrum erit, Christum unicum nostræ salutis scopum ardentibus uotis precari, ut sua immensa ac ineffabili bonitate iram suam, omneq; malorum genus à nobis auferre dignetur.

Vale lector optime.

AVTORIS PRÆFATIO IN OPVSCV-
LVM SEQ VENS.

II

Vanq̄ solus Deus in sua potestate sibi
tpa & momenta, ut ueritas ipsa testa-
referauerit, præsciũs quoq̄ futurorũ
solus ipse, ac nemo omninũ in hoc sit
mũdo constitutus qui diem possit era-
stinũ polliceri, & in eadem certũ quid
futurũ fore prædicere, nihilominus ta-
men idem ipse ac optimus deus sua li-
beralissima bonitate plurima in creatu-
ras suas trãssudit dona, quibus ea quæ
futura ac procul sunt uidere & præscire permisit. præscire inquã non
certo penitus, sed ut deus ipse uoluit coniecturali quodam ac discursu
suo iudicio. Sic aues cantu & uolatu, aliãq̄ animalia alijs modis tẽ-
pora, ipsoꝝ dispositiones, ac alia similia priusq̄ fiant, prænunciãt
Sic sol sero rubens, mane serenitatem aure indicat. Mane uero si ru-
bet, uespertinas pluuias insinuat, quæ omnia per naturã rebus ipsis
ex ordine a deo inditam fieri uisemus. nec desunt autores qui de hu-
iũsmodi naturalibus ad plenum scripsere. Nec obstat dictum Ari-
stotelis, qui ait, De futuris contingentibus non est determinata ueri-
tas. quoniam & idem Aristoteles ait, quod omne futurũ de necessitate
ueniet. Si ueniet de necessitate, aut etiam aliunde, oportebit eius
causam præcedere, ut Plato uoluit. Hanc autẽ causam præcisam &
determinatã, conditor ipse rerum omninũ Deus solus perfecte nouit.
Dedit tamen homini rationem, intellectũ, & potentiam discursiuã,
quibus ex præteritis futura coniecturare posset. Dedit & scientiam
& cognitionem astrorum, quibus plures effectus ad quos astra incli-
nant, adhuc etiam futuros prædicere ualet. Et ut cõplectar rem parti-
culariũ, deus dedit homini triplicem futura prædicẽdi usã, quas
uel singulas, uel aliquas homo studiosus indagare uel assequi facile
poterit.

Prima uia, quæ omninũ est cõmuniõ, consistit in longa uita, qua
per longam experientiam rerum omninũ magistrã, ex dudũ præ-

A ij

PROGNOSTICVM. IOANNIS.

teritis, per similitudinē & coniecturam futura prædicere homo potest, hanc sciendī uiam habent senes.

Secunda uia ex astris seu scientia astrorum facile habetur, Ptolemaeo dicente, quod causas rerum rimaturis primo caelestia cōemplanda sunt corpora. Mundus enim iste contiguus est lationibus superioribus, ut Aristoteles ait, ut omnis uirtus eius. i. mundi in de. i. caelestibus gubernetur. Et iterum Ptolemaeus, Homines per astra moribus & uirtutibus informantur. quandā em̄ inclinationem astra ipsa præstant corporibus humanis, necessitatem uero prorsus nullam.

Tertia est uia reuelationū, Nam & si solus pater futurorū scientiā in sua posuit potestate, tamen nōnullis ea reuelare dignatus est uel in spiritu, uel in uisione & quasi in enigmate, uel per angelos palam missos, ac alijs quibusdam occultis modis quæ futura sunt, certis hominibus ingerit, ut futura uere prænuncient. ut hoc de Sibylla apud gentiles clare legimus, quæ Romanis infallibiliter futura multa prædixit. Hæc ipsa templū æternitatis non casurum, nisi dum uirgo filium pareret, dudū anteq̄ fieret uaticinata est, ac innumera alia prædixit. Id non nisi in spiritu à deo sibi donato efficere potuit. Sic in ueteri testamento prophetæ futura prophetarūt, cuius infinita sunt exempla. Ac postremo in hoc nostri tēporis nouo Testamēto sanctissimo Ioanni, dum super pectus domini recumberet, secreta dei in fine sæculi uentura reuelata sunt. omitto alios, nisi unicam Brigidam ipam cōmemoro, cuius reuelationes in opere subsequente nonnumquam ad forum uenient. Cui associetur quidam Reynhardus Lohardus, ut suis locis infra patebit. Prædictas tres futura sciendī uias autor præsentis operis, qui sese innominabilem compellabit amplicietur, multa q̄ futuris temporū curriculum aduentura probabili ratione demonstrabit, non temere equidem, non arrogantī ac tumido animo, sed instar auisamēti & exhortationis. Auisando quippe, ad monendo, & exhortando omēs homines, & in primis ipsos Primates & principes populorum, ut malis quæ haud procul timemus remedia quærent, minus enim præuisa iacula feriunt. Caueant itaq̄,

prouideant quantū possunt, omni spiritui ne credant. Rara etenim est
 auis hoc tempore fides in mundo. Vbi autem fides non est, ibi confi-
 lij esse aliquid haud poterit. Et dum nihil cōsiliij in terris inuenire po-
 terimus, non restat aliud, quā apud superos ut consilium & auxi-
 lium quæramus. Imploremus itaq; atq; deuote oremus omnes, piis-
 simum atq; misericordissimū deum ac dominū nostrum Iesum Chri-
 stum, ut nobis per suam gratiam condonare dignetur commissa no-
 stra, nos ad bonum conuertat, in tranquilla pace foueat, & iram suā
 auertat à nobis, sitq; ipse pro nobis, & contra nos esse poterit nemo.
 Iam ad opus ipsum aures aduertite.

PTOLEMAEVS.

Vir sapiens dominabitur astris, astris quæ inclinant
 non necessitant, unde & inclinationes eorum precauere
 possunt, uel mitigari ratione & consilio.

ARISTOTELES.

Entra nolunt male disponi, tantum unus ergo
 princeps qui astris dedit potestatem influendi
 in ista inferiora, primo Meteororum.

SIBYLLA.

Nos sumus in quos sæculorum fines deuenerunt.
 Vicina sunt mala bonis, elige quod bonum est,
 malum procul pelle.

BRIGIDA.

Confide in deum & fac bonitatem, ut mala quæ
 Deus suis reuelauerat, misericorditer auertat.

LOLHARDVS.

Sis cautus, multis esto familiaris. sed quod silere
 uis alios, primus sile.

A. iij.

Ptolemæus. Aristoteles. Sibylla. Brigida. Lolhardus.